

[Frode Jakobsen.]

efter $\frac{2}{3}$ af tiden. For landssvigerne blev det reglen, at man lod dem gå efter halvdelen. Kan man da nu igen gå op fra halv tid til de $\frac{2}{3}$, har man argumenteret. Ja, hvorfor begyndte man at give de såkaldte politiske fanger fri efter halv tid i stedet for efter $\frac{2}{3}$ som normalt? Det er en administrativ afgørelse. Men er det ikke rigtigt, at begrundelsen var, at de små, der var dømt tidligt, var straffet for hårdt i forhold til de grove forbrydere, der kom for domstolene senere? Derfor muligheden for prøveløsladelse efter halv tid. Nu hedder det: det ville være vilkårligt nu at slå ind på normal praksis med $\frac{2}{3}$ af tiden. Ja, men det er jo en slutten i ring. Løsladelsen efter halv tid blev indført for at komme væk fra skævheden, som gav de små forbrydere forholdsvis hårdst straf, og så er den blevet automatisk overført også til de store. Man behøver ikke at være nogen stor matematiker for at se, at så forbliver skævheden den samme. Men skævheden er ikke bare bevaret; den er blevet grellere og grellere. De små nåede groft taget at få de $\frac{2}{3}$ af deres straf; de mellemstore fik halvdelen; de helt grove forbrydere er nu blevet løsladt med langt under det halve.

Hvad må da være den linie, der kan holde? Det ligger fjernt fra mig at tale om at lade dem rådne i fængslerne og lignende rå udtryk. Dette her er ikke en strid om moderne strafferetsprincipper, som nogle har villet gøre det til; det er slet ikke det, det drejer sig om. Jeg for mit vedkommende hører til dem, der i høj grad har øjnene åbne for den tvivlsomme værdi af al straf. Jeg er en absolut tilhænger af moderne straffepincipper; de skal bare hverken være mere moderne eller mindre moderne for landsforrædere end for andre forbrydere.

Prøveløsladelse finder gennemsnitligt sted efter $\frac{2}{3}$ af tiden. Man afveg fra det med de små, for at der ikke skulle blive en skævhed. Jeg håber, at denne debats resultat må være, at folketetinget slår fast, så det virkelige står fast, at fremtidig bør samme retningslinie følges ved benådning og prøveløsladelse af straffasonere, der er dømt efter straffelovstillægget, som ved straffasonere, der er dømt efter borgerlig straffelov.

Denne sag er ingen politisk sag. Men den

situation, vi står i, skulle også kunne forene de to modstridende opfattelser indenfor alle partier. Jeg tror, det er professor Helweg, der har gjort opmærksom på, at til resocialiseringen hører der to parter: samfundet og de, der skal resocialiseres. Man kan mene, at det ville være ønskeligt, om samfundet var modent til at tage imod også de sidste krigsforbrydere, eller man kan modsat mene, at det er et sundhedstegn, at samfundet reagerer, som det har gjort. Det kan man være uenig om, og det er man uenig om i denne sal; men een ting skulle man kunne enes om, hvis man da har øjne at se med og øren at høre med: samfundet er ikke parat til at tage imod de grove forbrydere, der nu er tilbage; sårene er for dybe. Bortset fra det etisk ønskelige bliver der tilbage det politisk faktiske, og det er, at der er bedømt politisk forkert i denne sag.

Forsøger man at forcere resocialiseringen, vil resultatet blive det modsatte af det, som man ønsker. Også de, der beklager det, må forstå det. Forceret resocialisering betyder tilbageslag; det er det, vi har set. Dette tilbageslag vil blive betalt af de politiske partier; de har ikke tillid tillovers at rutte med. Det vil blive betalt af fangerne, som skulle resocialiseres, altså dem, man ville hjælpe, og det vil blive betalt med tillid til retsvæsenet i Danmark, betalt med den forsvarsvilje, vi arbejder på at skabe. Det er for dyr en pris for den hurtige løsladelse af de få, meget grove forbrydere, der nu er tilbage.

Helga Pedersen: Det er uhyre vanskeligt at drøfte en sag som den, vi har på dagsordenen i dag, fordi den i sig indebærer et berettiget krav om hensyntagen til stærke følelser hos dem, der har lidt direkte og indirekte som følge af besættelsen. Alligevel må jeg, der har haft den opgave at skulle tage stilling til benådningssagerne gennem ca. tre år, og som alene bærer ansvaret for de benådnings, jeg har gennemført, have lov til at sige lidt om mine synspunkter i sagen, selvom disse synspunkter har medført de løsladelse, som man nu fra flere kredse bebrejder mig.

Den højtærede justitsminister har redegjort for de særlige straffeloves tilblivelse og for, hvordan praksis har udviklet sig